

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: V. V., nar. X, státní příslušnost X,
bytem v ČR X,
zastoupen JUDr. Pavlem Roubalem, advokátem
se sídlem Otýlie Beníškové 1664/14, 301 00 Plzeň,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
IČ 00007064, pošt. schr. 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2021, č. j. OAM-321/ZA-ZA11-K11-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce dne 12. 5. 2021 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žádost odůvodnil tím, že si ve vlasti (tj. na Ukrajině) půjčil peníze na podnikání a přestože dluh splatil, věřitelé po něm požadovali další finance. Dokonce ho měli opakovaně zbít. Na ukrajinskou policii se obrátil žalobce s žádostí o pomoc. Když se z její strany setkal s nezájmem, se správními orgány své vlasti danou záležitost už neřešil. Proti nečinnosti ukrajinské policie žalobce nevznesl stížnost.

2. Žalovaný tuto žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Svůj závěr opřel do velké míry o dokument Informace Odboru azylové a migrační politiky: Ukrajina – Situace v zemi ze dne 30. 6. 2021 a dále o dokument Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 6. 2020. Z těchto materiálů vyplývá, že na Ukrajině obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení, svévolnému násilí v ozbrojeného konfliktu apod. Dále podle žalovaného žalobce v průběhu správního řízení neprokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Když se žalobce navíc setkal s nečinností ukrajinské policie ve své věci, nepodal stížnost na tvrzenou nečinnost. Z uvedeného jednání bylo tak evidentní, že žalobce zdaleka nevyužil všechny možnosti ochrany dostupnými vnitrostátními prostředky. Naopak po podání oznámení policii na ně rezignoval. Dále žalovaný pokládá azylovou žádost za účelovou. Svědčí o tom, že od prvního problému s věřiteli roku 2015 pobýval žalobce v ČR vícekrát, přičemž o mezinárodní ochranu požádal až nyní – tři měsíce po posledním vstupu na území ČR a v době končící platnosti povolení k pobytu.
3. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou. V ní namítl, že rozhodnutí žalovaného nereflexuje všechny důvody azylové žádosti. Žalobcovy problémy s věřiteli po řadu let eskalovaly, až ho přivedly ke krajnímu řešení v podobě pobytu za zdmi kláštera v Kyjevě. Žalobce dále neakceptoval závěr ve smyslu, že na Ukrajině nevyvinul dostatečnou snahu o obranu svých práv. Opakovaně se obrátil na ukrajinskou policii. Neúspěch žalobcova snažení zapříčinila nefunkčnost a zkorumpovanost ukrajinského policejního aparátu. Azylová žádost v jiné zemi tedy žalobci zůstala jako logické východisko. Podle žalobce byl v jeho věci naplněn azylově relevantní důvod podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Tím, že ukrajinská policie neposkytla žalobci ochranu před věřiteli, jednala vůči žalobci diskriminačně. Žalobce svůj postoj podepřel odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57. Rovněž žalobce uvedl, že se žalovaný nezajímal o jeho politické aktivity ve vlasti. Pouze konstatoval, že žalobce politicky činný nebyl. Na vině podle žalobce bylo kladení příslušných otázek žalovaným v ruském jazyce, kterému přitom žalobce nerozumí zcela. Ve skutečnosti totiž žalobce politické názory ve vlasti projevoval, a to proruské, tedy neoblíbené u ukrajinské policie, což mohlo její liknavost vůči žalobci podpořit. S ohledem na řečené pokládá žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na obsah správního spisu, včetně vlastní žalobcovy azylové žádosti. V průběhu řízení bylo objasněno, že důvod žádosti představovala tvrzená obava žalobce z věřitelů. K jazykové části žalobních námitek žalovaný podotkl, že příslušný pohovor proběhl v ruském jazyce na žalobcovo přání, přičemž žalobce v jeho průběhu neprojevil stížnost stran nesrozumitelnosti tlumočení, což dokládá žalobcův podpis pod finálním protokolem. Žalovaný dále poznamenal žalobcovu povinnost tvrzení. Pro její splnění učinil žalovaný maximum.
5. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou. V ní sdělil, že, byť ovládá ruský jazyk, ukrajinský jazyk tvoří jeho mateřštinu, v ní se tedy vyjadřuje přesněji. Proto při výsledku nezmínil své projevování politických postojů v místě ukrajinského bydliště. Dále zdůraznil nezáměr žalovaného o pronásledování žalobce ve vlasti ze strany soukromých osob, včetně role korupce, která je ve spojitosti s Ukrajinou mediálně známá.
6. Žaloba není důvodná.

7. Napadené rozhodnutí je založeno na uplatnění § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, podle nichž se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, *neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze*. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona.
8. Podle § 2 bodu 24 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, Česká republika považuje Ukrajinu za bezpečnou zemi původu s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.
9. Charakteristickým znakem řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je vychýlení důkazní povinnosti ve vztahu k žadatelům. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích (vizte rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Pokud se udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi tzv. bezpečné země původu, musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Je tedy jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že jeho žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 5. 2021, č. j. 60 Az 12/2021-20).
10. Rozhodnou otázkou tedy je, zda žalobce prokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. To neprokázal, tedy nevyvrátil, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu.
11. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se za bezpečnou zemi původu považuje stát, jehož je cizinec státním občanem, (1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) který jeho občané neopouští z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, (3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a (4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
12. Ze správního spisu plyne, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu jen z následujícího důvodu: strach před věřiteli a jejich násilnými praktikami.
13. Tomuto důvodu však schází relevance z hlediska azylového práva. Nejprve soud pro lepší pochopení svých závěrů předloží drobný historický exkurz. Současné azylové právo se v západních právních kulturách, českou nevyjímaje, vyvinulo na základě úsilí poučit se

z lekce 20. století. Tehdy i velká část zemí civilizačního západu, včetně české, prošla bolestivou zkušeností s rozmanitými formami nedemokratických režimů. Tyto režimy vždy spojovalo jedno: státem organizovaná perzekuce obyvatelstva. Ta probíhala nejčastěji buď na základě kritéria původu (např. etnického či rasového), nebo přesvědčení (zpravidla politického, potažmo náboženského). Aby se obětem tohoto zjevného bezpráví alespoň trochu zmírnilo jejich utrpení, vyvinul se institucionálně propracovaný systém hostitelské ochrany jinými (ve smyslu svobodnějšími) státy. Zde leží těžiště azylového práva doposud.

14. Výše shrnuté nevylučuje ochranu před alternativními formami útlaču, ani před útlakem od nestátních aktérů. Ovšem za podmínky, kdy tento nehumánní postup nemůže objektivně nalézt účinnou odezvu u veřejné moci domovského státu žadatele. Řečenou nemožnost lze však konstatovat teprve po snaze žadatele bránit se všemi prostředky, které mu skýtá právní řád, dále administrativní i soudní systém jeho vlasti. Výjimku z této nezbytné snahy by mohly představovat státy existující pouze *de iure*, tzv. „jen mapě“, v nichž by oficiální vláda nekontrolovala ani zdaleka většinu svého (formálního) území. To ovšem není případ Ukrajiny, kde ke všemu žalobce obýval její západní region, tudíž daleko od prostoru ovládaného proruskými separatisty. Žalobci se tak nabízela příležitost nejen se bránit nátlaku věřitelů s pomocí ukrajinské policie, ale též se v případě neposkytnutí pomoci obrátit se stížností k nadřízeným orgánům – třeba až na úrovni ukrajinské vlády. Dále mohl hledat ochranu před věřiteli prostřednictvím soudní moci na Ukrajině, event. prostřednictvím tamějšího ombudsmana. Poněvadž Ukrajina patří mezi demokratické státy s voleným parlamentem, naskýtala se žalobci v neposledku šance oslovit svého voleného zástupce. Z této palety nástrojů využil žalobce nepatrný zlomek, jenž nestačí na podrážení pod některý z azylově relevantních důvodů.
15. Žalobci dále nesvědčí ani jím odkazovaný judikát NSS ze dne 16. 9. 2018, č. j. 3 Azs 48/2008-57. Z něho navíc citoval poněkud selektivně. Obsahuje totiž právní větu o ochraně domovským státem před vážnou újmou s dovětkem: „...a žadatel má k této ochraně přístup.“ Žadatel v soudem přezkoumávané věci (tedy žalobce) ale na uplatnění (ne-li na samotné vyhledání) takového přístupu rezignoval.
16. Žalobní námitky ohledně ruského jazyka nehovoří ve prospěch nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Žalobce se v soudním řízení (konkrétně v žalobě i replice) za znalého ruštiny označil, a proto mu nemohlo činit potíže porozumět do ruštiny přetlumočené prosté otázce o politickém přesvědčení. Především však měl ještě do své azylové žádosti zahrnout tvrzení o projevených politických postojích na území vlasti. Pokud tak neučinil v rámci celého azylového řízení, nemůže vytknout žalovanému, že příslušný aspekt v napadeném rozhodnutí pominul (vizte rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59). Nadto se soud pozastavuje nad strohým a povšechným poukazem na tvrzené politické aktivity až v textu žaloby, resp. repliky. Žalobce v jednom odstavci shledal zdroj lhostejnosti policie ve svých (proruských) politických postojích. V jiné pasáži za motiv policejního nezájmu určil korupci. Vršení nekompatibilních prvků azylový příběh znevěrohodňuje vždy. Zvláště, děje-li se tak teprve jednotlivými podáními v rámci soudního přezkumu.
17. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl (*výrok č. I. rozsudku*).
18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu

nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoliv jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána (*výrok č. II. rozsudku*).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 30. listopadu 2021

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně